

Filosoofia ainekava Pärnu Ühisgümnaasiumis

Õppeaine lühikirjeldus

Filosoofia on üks neist õppeainetest, mis on suunatud inimest ümbritseva ühiskonna eripärade, aga ennekõike inimese enese mõistmisele. Õpilase tolerantsuse, kriitilise mõtlemise ja koostööskuse arendamisega püütakse filosoofiakursuste raames anda omapoolne panus noore inimese sotsialiseerumisse.

Gümnaasiumi õpitulemused

Filosoofia kursuste käigus aidatakse kaasa õpilase:

- 1) eneserefleksioonivõime (oma tegevuse ja selle tulemuse analüüs, millele järgneb muutus käitumises) kujunemisele;
- 2) isiksuslike eripärade teadvustamisele;
- 3) väärtuste teadvustamisele;
- 4) tegutsemisprintsipiide sõnastamisele;
- 5) kriitilise mõtlemise (võime analüüsida küsimusi, fakte ja arvamusi, info olulisust ja usaldatavust, saada aru tähendusest, mõista põhjusi ja tagajärgi, teha oletusi, analüüsida eeldusi) arengule;
- 6) tolerantsemaks (selle aktsepteerimine, et meie seisukohtadest ja käitumisest erinevatel mõtte- ja käitumisviisidel - välja arvatud teisi diskrimineerivatel ja ühiskonnas vaenu õhutavatel - on samamoodi õigus olemasolule, ja seda isegi siis, kui me ise nendega ühel meelel ei ole) muutumisele;
- 7) oskusele seostada erinevatest õppeainetest saadud teadmisi;
- 8) seisukohtade argumenteeritult põhjendamisele;
- 9) võimele kontrollida oma impulsse, käitumist ja/või tundeid vastaval ajal ja kohas;
- 10) mõistmisele, et ühiskondlikud reeglid on indiviidide toimiva kooselu paratamatu eeltingimus;
- 11) teadvustamisele, et inimeste edukus ühiste eesmärkide saavutamisel sõltub olulisel määral vastastikusest usaldamisest;
- 12) õiguste ja kohustuste teadvustamisele ühiskonna liikmena;
- 13) suutlikkusele täita edukamalt oma sotsiaalseid rolle ja sealjuures vastutada oma tegevuse/tegevusetuse tagajärgede eest;
- 14) oskusele teha teistega koostööd.

Filosoofia ainekava Pärnu Ühisgümnaasiumis G1 klassidele (I kursuse, 35 tundi)

Kursuse nimetus: Filosoofia põhiküsimused

Tund	Teemad ja alateemad	Õppetegevused/meetodid:
1.	I SISSEJUHATUS • Mis on filosoofia? Tekst <i>Mis on filosoofia?</i> http://www.hot.ee/indrme/esimene.htm	<ul style="list-style-type: none"> • iseseisev töö filosoofilise tekstiga • filosoofiliste küsimuste üle arutlemine nii kirjalikult kui suuliselt
2.	• Filosoofia eripära. Mida filosoofia ei ole? Tekst <i>Filosoofia väärtus</i> http://www.hot.ee/indrme/fil_va.htm	<ul style="list-style-type: none"> • rühmatöö • paaristöö
3.	• Iseseisva mõtlemise võimalikkusest Sokratese näitel. Tekst, kus on küsimus ja vastus Sokratese väitele <i>Ma tean, et ma midagi ei tea</i> http://www.hot.ee/indrme/kysimuse.htm#kaheksas	<ul style="list-style-type: none"> • vestlus • diskussioon
4.	II TEADMINE • Teadmine? Tekst <i>Mis on teadmine?</i> http://www.ut.ee/flfi/Hallap/00_007/SFF_Loeng06.doc	<ul style="list-style-type: none"> • probleemülesannete lahendamine • skeemide koostamine
5.	• Erinevad teadmise liigid. Tekst <i>Kolme tüüpi teadmised</i> http://www.hot.ee/indrme/tunnetus_teadmine.htm#kolme	<ul style="list-style-type: none"> • jaotmaterjali lugemine (<i>internetist leitavate lisatekstide lugemine on soovituslik andekamatele</i>)
6.	• Empirism. Tekst <i>Aprioorne ja empiiriline teadmine</i> http://www.hot.ee/indrme/tunnetus_teadmine.htm#apr	<ul style="list-style-type: none"> • töövihiku täitmine • konспекteerimisoskuse kujundamine
7.	• Ratsionalism ehk mida on võimalik teada täiesti kindlalt. Tekst <i>Empirism ja ratsionalism</i> http://www.hot.ee/indrme/tunnetus_teadmine.htm#emp	Õppematerjalid ja kirjandus:
8.	• Platoni ideaalriik ja koopamüüt. Tekst <i>Platon</i> http://www.hot.ee/indrme/platon.htm	<ul style="list-style-type: none"> • Õpetaja koostatud tunnikonspekt • I. Meos, <i>Filosoofia põhiprobleemid</i>. Tallinn, Koolibri 1998.
9.	• I. Kanti epistemoloogia. Tekst <i>Immanuel Kant</i> http://www.hot.ee/indrme/immanuel.htm	<ul style="list-style-type: none"> • I. Meos, <i>Filosoofia gümnaasiumi töövihik</i>. Tallinn, Koolibri 2005.
10.	• Mis on intuitsioon? Tekst <i>Human Knowledge</i> http://www.philosophypages.com/hy/4h.htm#kn_ow	<ul style="list-style-type: none"> • E. Saarinen, <i>Symposium</i>. Avita, 2003.
11.	• Keelefilosoofia. Tekst <i>Ludwig Wittgenstein: Analysis of Language</i> http://www.philosophypages.com/hy/6s.htm#pri	<ul style="list-style-type: none"> • I. Meos, <i>Antiikfilosoofia</i>. Tallinn, Koolibri 2000.
12.	• Arvestuslik kontrolltöö I ja II osa kohta	<ul style="list-style-type: none"> • Esa Saarinen, <i>Läänemaise filosoofia ajalugu tipult tipule Sokratesest Marxini</i>. Tallinn, Avita 1996.
13.	III TÖDE • Mis on tõde? Tekst <i>The Identity Theory of Truth</i> http://plato.stanford.edu/entries/truth-identity/	Eeldatavad õpitulemused:
14.	• Erinevad tõeteooriad. Tekst <i>Tõeteooriad</i> http://www.hot.ee/indrme/tode.htm	<ul style="list-style-type: none"> • Õpilane oskab õpitud teemadel oma seisukohti põhjendada • Õpilane oskab oma maailmavaatelisi seisukohti argumenteerida • Õpilane suudab arutleda filosoofia põhiküsimuste üle • Õpilane suudab analüüsida lihtsamaid filosoofilisi tekste
15.	• Pragmatism. Tekst William Jamesist http://www.hot.ee/indrme/james.htm <i>Arutus (arvestuslik): Tõde – absoluutne või suhteline?</i> (1 A4 masinkirja) (Õpilane, kes siis arutlust ei esita, saab teha III osa peale 10 õppepäeva jooksul kontrolltöö)	Kontroll ja hindamine:
16.	IV VAIM JA MATEERIA • Vaim või keha? Dualistlik lähenemine. Tekst <i>Sissejuhatus keele- ja vaimufilosoofiasse</i> (lugeda läbi kaks esimest lehekülge) http://www.ut.ee/flfi/Hallap/03_009/SKV_Loeng01.doc ja tekst <i>Keha ja vaim</i> http://www.hot.ee/indrme/keha_vaim.htm	<p><i>Arvestuslike hinnetena (kaalukad hinded, mida õpilasel on õigus järgi vastata või parandada 10 õppepäeva jooksul) arvestatakse:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjalikku kontrolltööd I ja II osa kohta • arutlust (oluline on <u>sisu selgus</u> ja <u>seisukohtade põhjendus</u>)/kontrolltööd III osa peale • võrdlust (oluline on <u>võrdlusmomentide olemasolu</u> st tuleb välja tuua kahe filosoofi lähenemise sarnasused ja erinevused kehale ning vaimule)/kontrolltööd IV osa peale testi • protsessihinnete (kodutööd + suulised ja kirjalikud vastused tunnis) koondhinne
17.	• Monistlik lähenemine. Tekst <i>B. F. Skinner: Radical Behaviorism</i> http://www.utm.edu/research/iep/b/behavior.htm	
18.	• Solipsism. Tekst, kus on vastus küsimusele <i>Mis on solipsism?</i> http://www.hot.ee/indrme/kysimuse.htm#kümnes	
19.	• Iseseisev töö tekstidega (ettevalmistus võrdluse kirjutamiseks) Tekst <i>Materialism versus Dualism</i> http://artsci.wustl.edu/~philos/MindDict/materialism.html <i>Võrdlus (arvestuslik):</i> võrrelda kahe vabalt valitud filosoofi (nt Aristoteles, Berkeley, Hume, Hegel, Descartes...) lähenemist vaimule ja materiale (1 A4 masinkirja). (Õpilane, kes siis võrdlust ei esita, saab teha IV osa peale 10 õppepäeva jooksul kontrolltöö.)	
20.	V TAHTEVABADUSE VÕIMALIKKUSEST • Vabadus. Tekst <i>Tahtevabadus</i> http://www.hot.ee/indrme/tahtevabadus.htm	
21.	• Determinism. Tekst, kus on vastus tahtevabaduse küsimusele http://www.hot.ee/indrme/kysimuse.htm#Esimene	
22.	• Bertrand Russelli teksti Meie teadmised välismaailma kohta analüüs ja arutelu	
23.	VI INIMESE SOTSIAALNE VABADUS JA VÕRDSUS • Mõttevabadus Tekst <i>Vabadus ja võrdsus</i> http://www.hot.ee/indrme/vabadus.htm	
24.	• Tegevusvabadus Tekst <i>Demokraatia ja selle kriitikud</i> http://www.hot.ee/indrme/demokraa.htm	
25.	• Võrdsus Tekst <i>Equality</i> (punktid 1-2.3.) http://plato.stanford.edu/entries/equality/	
26.	• Eliiditeooriad	
27.	VII ELU MÕTESTATUSE PROBLEEM • Elu mõtestatus kosmoses	
28.	• Isikliku elu mõtestatuse probleem	
	VIII MORAAL JA EETIKA • Utilitarism Tekst <i>Eetikateooriad</i> http://www.hot.ee/indrme/eetika.htm	
30.	• Jeremy Benthami Sissejuhatus moraali ja seadusandluse printsiipidele ja John Stuart Milli Utilitarism tekstide analüüs ja arutelu	
31.	• I. Kanti kategooriline imperatiiv Tekst <i>Immanuel Kanti deontoloogia</i> http://www.ut.ee/flfi/Eetika07.doc	
32.	• Abordiprobleem	
33.	• Eutanaasia probleem	
34.	• Kokkuvõttev TEST (arvestuslik) osade IV-VIII peale	
35.	• Kokkuvõtte kursusest	

Kontrolltöö ja testi hindamise skaala:

“5” – 90-100%

“4” – 70-89%

“3” – 45-69%

“2” – 20-44%

“1” – 0-19%

Filosoofia ainekava Pärnu Ühisgümnaasiumis G2 klassidele (II kursus, 35 tundi)

Kursuse nimetus: Filosoofia ajalugu

Tund	Teemad ja alateemad	Kursuse kirjeldus:
1.	Sissejuhatus kursusesse Sissejuhatus antiigi ja Sokratese juurde	Kursus annab lühiülevaate läbi filosoofia ajaloo erinevate filosoofide (tipult tipule ehk Sokratesest Nietzscheeni) elust ja nende õpetuse põhiaspektidest. Mitmed tunnid sisustatakse õpilaste 10-minutiliste ettekannetega, mis koosnevad filosoofi isiku ja elu tutvustusest (u 45% ettekande mahust, tuua välja värvikad seigad!), kolmest filosoofi õpetuse punktist ja selle seostatusest mõtleja eluga/isiku eripäradega (u 45% mahust, siin tuleb välja valida kolm esinejate arvates tähtsaimat punkti, neid selgitada ja seejärel seostada eluga, vajaduse korral tuleb ka oletada, kui pole piisavalt andmeid) ning isiklikust arvamusest/kommentaari koos põhjendustega esitatud materjali kohta (u 10% mahust). Ettekanne esitatakse kahepeale . Väga oluline on ilustratiivsus ("puust ette ja punaseks") ja loomingulisus . Kui õpilane ei saa ettenähtud ajal esineda, siis tuleb tal endal kellegiga teema ära vahetada või sellest varakult õpetajat teavitada (mitte samal päeval).
2.	I ANTIIK <i>Ettekanne:</i> Sokrates ja tema filosoofia eripärad Sokrates: Sokraatiline meetod Sokrates: Sokrates filosoofi musternäidisena	Kursus tugineb suuresti Esa Saarineni teosele Filosoofia ajalugu tipult tipule Sokratesest Marxini , mida õpilased võivad kasutada ka ettekande koostamisel, kuid võib kasutada ka muid teoseid. esitab Õpetaja jagab tundides filosoofide/filosoofia valdkonna kohta infot, mille konsepteerimine on õpilasele vajalik. Õpilane saab kursuse jooksul kuus arvestuslikku hinnet .
3.	<i>Ettekanne:</i> Platon ja tema filosoofia eripärad Platon: Ideed tõsiolavana	Õppetegevused/meetodid:
4.	Platon: Ühiskonnafilosoofia Platon: Ainusus ja paljusus. Näiline ja tegelik	<ul style="list-style-type: none"> • iseseisev töö filosoofilise kirjandusega • filosoofiliste probleemide üle arutlemine nii kirjalikult kui suuliselt • ettekande pidamine+paaristöö • konsepteerimisoskuse kujundamine • rühmatöö • vestlus
5.	<i>Ettekanne:</i> Aristoteles ja tema filosoofia eripärad Aristoteles: Ideeõpetuse kriitika	Õppematerjalid ja kirjandus:
6.	Aristoteles: Põhjuste analüüs Aristoteles: Tegelikkus ja võimalikkus. Aristoteelse loogika	<ul style="list-style-type: none"> • Õpilaste konseptid • Õpetaja koostatud materjalid • Esa Saarinen, <i>Läänemaise filosoofia ajalugu tipult tipule Sokratesest Marxini</i>. Tallinn, Avita 1996 • E. Saarinen, <i>Symposium</i>. Avita 2003 • I. Meos, <i>Antiikfilosoofia</i>. Tallinn, Koolibri 2000 • I. Meos, <i>Uusaja filosoofia</i>. Tallinn, Koolibri 1999 • P. J. King, <i>Sada filosoofi</i>. Sinisukk 2005 • W. Raeper, L. Smith, <i>Pilk ideede maailma</i>. Tallinn, Koolibri 2003
7.	II KESKAEG <i>Ettekanne:</i> Augustinus ja tema filosoofia eripärad Augustinus: kokkuvõte Augustinuse õpetusest	Eeldatavad õpitulemused:
8.	<i>Ettekanne:</i> Aquino Thomas ja tema filosoofia eripärad Aquino Thomas: Usk ja mõistus Aquino Thomas: Jumala olemasolu puudutavad tõestused	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab eristada enda jaoks olulist vähemolulisest • suudab teist inimest kuulata • suudab oma seisukohti põhjendada • püüab kriitiliselt mõelda (luua seoseid, analüüsida nähtuste olemust, hinnata uue info usaldatavust) • suudab teist inimest kuulata • püüab mõista, milline on olnud käsitletud filosoofide panus filosoofilise mõtlemise arengule • saab ettekande pidamise kogemuse
9.	I TEST I ja II osa peale	Kontroll ja hindamine:
10.	III UUSAJA RATSIONALISM <i>Ettekanne:</i> Descartes ja tema filosoofia eripärad Descartes: Tõsikindel teadmine. Süstemaatilise kahtluse meetod Descartes: Jumala olemasolu	<p>Arvestuslike hinnetena (kaalukad hinded, mida õpilasel on õigus järgi vastata või parandada 10 õppepäeva jooksul) arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ettekannet, mille hindamise kriteeriumid on: <ol style="list-style-type: none"> 1. sisu selgus/arusaadavus (teretulnud on nt skeemid tahvlil vms) 2. informatiivsus 3. isiklike seisukohtade olemasolu ja nende põhjendatus (mõlemal õpilasel) 4. ajast ja mahu proportsioonidest (vt protsente) kinnipidamine 5. illustratiivsus ja loomingulisus ning sealjuures kontakt kuulajatega (maha lugemine ei lähe arvesse) • I testi • II testi • III testi • I poolaasta protsessihinnete (kodutööd + suulised ja kirjalikud vastused tunnis) koondhinne • II poolaasta protsessihinnete koondhinne
11.	<i>Ettekanne:</i> Spinoza ja tema filosoofia eripärad Spinoza: Spinoza metafüüsika	Testide hindamise skaala:
12.	Spinoza: Vaimu ja mateeria vahetõed Spinoza: Spinoza tundeteooria	<p>"5" – 90-100%</p> <p>"4" – 70-89%</p> <p>"3" – 45-69%</p> <p>"2" – 20-44%</p> <p>"1" – 0-19%</p>
13.	<i>Ettekanne:</i> Leibniz ja tema filosoofia eripärad Leibniz: Monadoloogia	
14.	Leibniz: Küllaldase aluse printsiip. Õpetus täiuslikest individuaalsetest mõistetest Leibniz: Jumala võimalused ja determinism	
15.	IV UUSAJA EMPIRISM <i>Ettekanne:</i> Locke ja tema filosoofia eripärad Locke: Mõistus on sündides puhas tahvel. Vaatlus teadmise allikana Locke: Teadmise liigid	
16.	<i>Ettekanne:</i> Berkeley ja tema filosoofia eripärad Berkeley: Ainelist substantsi ei ole. Primaarsed ja sekundaarsed kvaliteedid on kõik vaimsed	
17.	Berkeley: Eksisteerida tähendab olla tajutav Berkeley: Tõelise ja kujutletava erinevus	
18.	Rühmatöötund	
19.	<i>Ettekanne:</i> Hume ja tema filosoofia eripärad Hume: Skeptilise empirismi alused	
20.	Hume: Kausaalsuse kriitika. Induktsiooniprintsiibi kriitika Hume: Harjumus ja tava	
21.	II TEST III ja IV osa peale	
22.	V KANT JA IDEALISM <i>Ettekanne:</i> Kant ja tema filosoofia eripärad Kant: Asjad iseeneses. Kogemuse tingimused	
23.	Kant: Transsendentaalne filosoofia Kant: Inimene eesmärgina iseeneses. Vabadus	
24.	<i>Ettekanne:</i> Hegel ja tema filosoofia eripärad Hegel: Ajaloofilosoofia	
25.	Hegel: Vabadus ja riik Hegel: Absoluut	
26.	Hegel: Teadvuse areng Kokkuvõtte Kanti ja Hegeli filosoofiast	
27.	VI REAKTSIOON HEGELI VASTU <i>Ettekanne:</i> Kierkegaard ja tema filosoofia eripärad Kierkegaard: Isiklik filosoofia	
28.	Kierkegaard: Eksistents Kierkegaard: Usk. Paradoks	
29.	Kierkegaard: Subjektivne tõde. Olemise tasandid	
30.	<i>Ettekanne:</i> Marx ja tema filosoofia eripärad	
31.	Marx: Materialism Marx: Dialektika EPILOOG: NIETZSCHE <i>Ettekanne:</i> Nietzsche ja tema filosoofia eripärad Nietzsche: Nietzsche metodoloogia. Nietzsche tunnetusteooria Nietzsche: Võimutahe	
32.	III TEST V ja VI osa ning Nietzsche peale	
33.	Kokkuvõtte ja kursuse hinded	
34.	Kordamine	
35.	Kordamine	

Filosoofia ainekava Pärnu Ühisgümnaasiumis G3 klassidele (III kursus, 35 tundi)

Kursuse nimetus: *Suundumusi kaasaja filosoofias*

Tund	Teemad ja alateemad	Kursuse kirjeldus:
1.	Kursuse tutvustus ja sissejuhatus humanismi	<p>Kursus tutvustab kaasaja filosoofiale iseloomulikke mõttesuundi või maailmavaateid (tekkelugu, põhiküsimused, esindajad, mõju). 13-s tunnis esitlevad õpilased paaris- või rühmatööna (miinimum 2 inimest) 15-minuti jooksul ühte konkreetset mõttevoolu/maailmavaadet. Peale seda toimub arutelu ning õpetaja teeb teemast kokkuvõtte. Kui juhtub, et õpilane ei saa mingil põhjusel esineda, siis tuleb tal õpetajaga kokku lepitud ajal tutvustada klassikaaslastele ühte maailmavaadet (eelnevalt kooskõlastab teema õpetajaga). Õpilane saab kursuse jooksul kuus arvestuslikku hinnet.</p> <p>Õppetegevused/meetodid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iseseisev töö filosoofilise kirjandusega • filosoofiliste probleemide üle arutlemine • kaasõpilaste õpetamine, st erinevaid meetodeid kasutades (siin on õpilastel võimalus olla loov) • konkreetse teema esitlemine • konsepteerimisoskuse kujundamine • rühmatöö/paaristöö • vestlus, seminar <p>Õppematerjalid ja kirjandus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpilaste konseptid • Õpetaja koostatud õppematerjalid • I. Meos, <i>Filosoofia sõnaraamat</i>. Tallinn, Koolibri, 2002 • I. Meos, <i>Kaasaja filosoofia</i>. Tallinn, Koolibri, 2000 • I. Meos, <i>Uusaja filosoofia</i>. Tallinn, Koolibri, 1999 • W. Raeper, L. Smith, <i>Pilk ideede ajalukku</i>. Tallinn, Koolibri 2003 • Esa Saarinen, <i>Läänemaise filosoofia ajalugu tipult tipule Sokratesest Marxini</i>. Tallinn, Avita 1996 • E. Saarinen, <i>Symposium</i>. Avita, 2003 • A. De Botton, <i>Filosoofia lohutus</i>. 2003 • S. Law, <i>Filosoofia</i>. Silmaringi teatmik. 2008 <p>Eeldatavad õpitulemused:</p> <p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • püüab tolereerida maailmavaatelisi erinevusi • oskab eristada enda jaoks olulist vähemolulisest (nt konsepteerimisel kasutab märksõnu) • püüab kriitiliselt mõelda (luua seoseid, analüüsida nähtuste olemust, hinnata uue info usaldatavust) • suudab teist inimest kuulata • suudab oma seisukohti põhjendada ja analüüsida teiste omasid • püüab mõista, milline on olnud käsitletud mõttevoolude panus ning mõju filosoofilise mõtlemise arengule ja inimühiskonnale tervikuna • saab esinemiskogemuse <p>Kontroll ja hindamine:</p> <p><i>Arvestuslike hinnetena (kaalukad hinded, mida õpilasel on õigus järgi vastata või parandada 10 õppepäeva jooksul) arvestatakse:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • esinemist, mille hindamise kriteeriumid on: <ol style="list-style-type: none"> 1. sisu selgus/arusaadavus (ettekandel peab olema selge struktuur, nt sissejuhatus, põhi- ja alateemad, sisuline kokkuvõte) 2. teema loov illustreerimine (selleks võib kasutada erinevaid klassis/kodus leiduvaid abivahendeid, nt tahvel, tehnika, pildimaterjal, skeemid...) ja informatiivsus 3. õpilaste isiklike seisukohtade/kommentaare olemasolu esitatud materjali kohta ning nende põhjendatus 4. ajast kinnipidamine 5. kontakt kuulajatega (oluline on vältida kuskilt maha lugemist, oluline on teha kokkuvõtte teemast oma sõnadega, samas on lubatud kasutada õpilaste arvates olulisi tsitaate) • testid (et õpilane saaks selgema ülevaate oma eksimustest, siis testide hindamis- ja parandamisprotsessi on kaasatud ka õpilased), osadel testidel on ka kriitilist mõtlemist nõudev osa, ühe testi juurde tuleb esitada essee • protsessihinnete (kodutööd, suulised ja kirjalikud vastused tunnis) koondhinne <p><i>Punktilise hindamise skaala:</i></p> <p>“5” – 90-100% “4” – 70-89% “3” – 45-69% “2” – 20-44% “1” – 0-19%</p> <p>Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste kohta (kujundav hindamine).</p> <p>Essee hindamine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sisu selgus – hinnatakse, kas teemast on aru saadud ning kas kirjutatu tervikuna jääb teema raamesse. 2. Kriitiline mõtlemine – olulised on selgelt ja veenvalt sõnastatud argumentid (seisukohad koos põhjendustega), samuti seoste loomine, asjakohased järeldused (tähtis on vältida vasturääkivusi), vältida tuleks pelgalt referatiivset lähenemist. 3. Keeleline korrektsus – vältida tuleks grammatilisi ebakorrektsusi (sh on oluline selge lauseehitus), slängi, trükivigu; puudulik eesti keel võib olla lugeja jaoks takistuseks essee sisu (vt 1. nõuet) mõistmisel
2.	Humanism	
3.	Modernism	
4.	Postmodernism – 1. rühm	
5.	Postmodernism	
6.	Relativism – 2. rühm	
7.	Arvestuslik hinne: TEST + arutlemisvõimet/kriitilist mõtlemist eeldav osa	
8.	Pessimism – 3. rühm	
9.	Pessimism	
10.	Eksistentsialism – 4. rühm	
11.	Eksistentsialism	
12.	Saientism – 5. rühm	
13.	Saientism (filosoofiline vaade teaduse olemusele)	
14.	Positivism	
15.	Arvestuslik hinne: TEST (40%) ja ESSEE (60%), mille õpilane võtab tundi kaasa.	
16.	Feminism – 6. rühm	
17.	Feminism	
18.	Paternalism – 7. rühm	
19.	Pragmatism	
20.	Hedonism – 8. rühm	
21.	Utilitarism	
22.	Voluntarism – 9. rühm	
23.	Nihilism	
24.	Arvestuslik hinne: TEST + arutlemisvõimet/kriitilist mõtlemist eeldav osa	
25.	Ateism – 10. rühm	
26.	Ateism	
27.	Kreatsioonism	
28.	Anarhism – 11. rühm	
29.	Anarhism	
30.	Sotsiaaldarvinism	
31.	Marksism – 12. rühm	
32.	Materialism	
33.	Kommunism – 13. rühm	
34.	Arvestuslik hinne: TEST	
35.	Kokkuvõtte ja kursuse hinded	

Filosoofia ainekava Pärnu Ühisgümnaasiumis G3 klassidele (IV kursuse lõpetajatele enne riigieksamit)

Kursuse nimetus: *Praktiline filosoofia*

Tund	Teemad ja alateemad	Kursuse kirjeldus:
1.	Kursuse tutvustus Eetika ja moraal (põhimõistete tutvustus)	<p>Kursus tutvustab ja käsitleb praktilist filosoofiat puudutavat. Peale iga teema tutvustamist tuleb õpilastel analüüsida ühte teemaga seotud praktilist/elulist juhtumit (<i>case study</i> meetod). On oluline, et õppija kasutaks teoreetilisi teadmisi praktilises olukorras.</p> <p>Õppetegevused/meetodid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iseseisev töö filosoofilise kirjandusega • praktilise eetika probleemide üle arutlemine (juhtumite analüüsimine) • konspekterimisoskuse kujundamine • vestlus, paaristöö, rühmatöö, seminar <p>Õppematerjalid ja kirjandus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpilaste konspektid • Õpetaja koostatud konspektid • Pojman, Louis P. <i>Eetika</i>. Tartu Ülikooli eetikakeskus, Tallinn 2005 • Erinevad artiklid ja tekstid internetist (nt www.eetika.ee) <p>Eeldatavad õpitulemused:</p> <p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • suudab oma seisukohti kursuse teemade osas põhjendada; • püüab tolereerida erinevaid arusaamu praktilise eetika küsimustes; • mõistab erinevate eetiliste dilemma eripärasid; • suudab moraalidilemma üle kriitiliselt arutleda; • kasutab kursusel saadud ideid oma eesti keele kirjandites ja arutlustes. <p>Kontroll ja hindamine:</p> <p><i>Arvestuslike hinnetena arvestatakse:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • I testi • II testi • protsessihinnete (juhtumite analüüsimine, ülesanded tunnis ja kodus) koondhinnet <p><i>Testide hindamise skaala:</i></p> <p>“5” – 90-100% “4” – 70-89% “3” – 45-69% “2” – 20-44% “1” – 0-19%</p>
2.	Põhimõistete tutvustus jätkub Thomas Hobbes’i moraalikäsitlus	
3.	I MEDITSIINIEETIKA Organidoonorlus	
4.	<i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
5.	Inimuuringud	
6.	<i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
7.	Tüvirakud ja kloonimine	
8.	<i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
9.	Kunstlik viljastamine	
10.	<i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
11.	Geenieetika <i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
12.	Abort. <i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
13.	I TEST	
14.	II SEKSUALEETIKA (seksuaalsuse olemus) Prostitutsioon	
15.	<i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
16.	Seksuaalvähemused. <i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
17.	Seks ja religioon. <i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
18.	III HARIDUS JA EETIKA Õpetaja eetika	
19.	Kool ja eetika <i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
20.	Haridus ja ühiskond	
21.	<i>Näitejuhtumi analüüs</i>	
22.	II TEST	
23.	Küsitlus filosoofia kursuste läbimise kohta Kokkuvõtte ja kursuse hinded	